

925
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΒΙΒΛ. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ.

Op. I, 25/1970

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότητα)..... *Μαῖνρα*
 (παλαιότερον ὄνομα: *Λεκούρ-Μαῖνρα*), Επαρχίας *Ξάνθης*,
 Νομοῦ ..... *Ξάνθης*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .....
Κουρτσάκης Ἑμμαν. ἐπάγγελμα ..... *Διδάσκαλος*
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ..... *Μαῖνρα-Ξάνθη*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Λεβάρια (47)*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Τσιθανόπουλος Παναγιώτης*

ἡλικία... *78* ... γραμματικαὶ γνώσεις... *ἀπόφοιτος δημοτικῆς*
 ... τόπος καταγωγῆς *Ξερδιστὴν* ①

Νηιοκτησίαι *Μ. Λόλια*
Καίκαυη *Παναγιώτης* *ἔκων 81*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; *διὰ σποράν αἱ πλέον γόνιμαί, ἐπὶ*
διὰ βοσκήν ποιμνίων αἱ ἀχναί.
- Ἐπὶ τῶν χωρίων αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; ..... *Ἐπὶ τῶν χωρίων χωρίζονται.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς φυσικά πρόσωπα καὶ εἰς τὴν Κοινότητα Μαῖνρας
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; ..... *Ναι*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Οἱ καίτοι μὲν ἀσχολοῦνται μὲν τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... *καὶ ἀσχολοῦνται.* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν εἰς τὰ κτήματα ἐπὶ κρονίῃ τοῦ χωρίου των. .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *ἔργαται*. Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Ἡ τοιαύτη ἐνχορὸς χωρίων των. .....

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *εἰς χρήμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τριηπτόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ὁ θεριμὸς ἐγίνετο δι' ἀλλοθροποδείας αὐτῶν.

κατοίκων ὑπερβολὴν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἠμείνοντο εἰς τὴν ἐργασίαν.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

ὑπερβολὴ μοιροῦντο καὶ δοῦλοι καὶ προήρχοντο εἰς τὸ χωρίον των.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπύθαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς τὰ μετοικίαι μετὰ χωρίον των.*

ὁμοίως πολλὴ ἐπαινίω ὁμοίως. .....

β) Ἐπύθαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

ὑποκίμαι καὶ ἔργαται αὐτὸν ποτε μετεμίσθωντο.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

*Με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων),
Με φυτικὴν (καύσιν τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν),
καὶ δι' ὀργώματος.....*

- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Πο. το. ἔτος 1936*.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *το σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930-31 καὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο, ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἐν ἀπαντὰ τοῖς εἰσὶν ἐν τῷ τόπῳ, ἐχρησιμοποιοῦν οἱ κάτοικοι ἐν τῷ τόπῳ τὸ μονόφτερο. Ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1925*

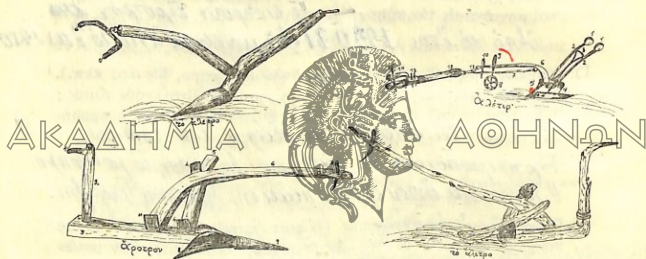
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .... *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ἀπὸ τὸ 1950.

5) Μηχανή ἀλωνισμού ἀπὸ τὸ 1935.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεργεῖτο (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ὡς ἀπορροπὴ τοῦ καπνισμοῦ τοῦ ξύλινου ἄροτρον κατεσκευάζει εἰς τὰς κατοίκων τοῦ χωρίου, ἡμέραν δὲν κατασκευάζεται καὶ οὐ δὲν εἶναι ἐν χρήσει.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο ἐν
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν
χωραφιῶν, τὸ μονόπτερον.

ὕνι

ὕνι μονόπτερον

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

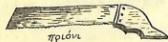

χειρὶ

κάνταρι

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.) .....

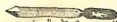
τὸ σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα καὶ τὸ ξυλοφαί.

πριόνι

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεὶ ἢ ἵππος καὶ ἡμίονοι* .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ἔντητοι δύο (βοεὶ ἢ ἄλλα)* .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀναγκαῖος* .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουρίκι, λούρα, ζεύλας, πιζεύλια κλπ.). *Δια το ὄργωμα με δύο ζῶα ἐχρησιμοποιοῦτο ὁ ἄνωτέρω εἰρηνοφύμενος ἐκ σιδήρου 1. μετὰ αὐτὸν ἔφη ἐπὶ μέντοι πρῶτον 1. λουρίκι 2. λουρίκι 3. μετόρητι 4. ζεύλας 5. τῶα κτλ βι.*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸ τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν) *ὄχιμα 1. λουρίκι 2. λουρίκι 3. μετόρητι 4. ζεύλας 5. τῶα κτλ βι.*

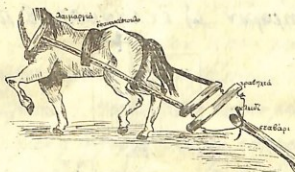

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *δὲν ἐγίνετο.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει το άλογον ή άλλο ζώον δια να προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ή σήμεραν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ή ἄλλος); 2) γυναίκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ή συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ο ἄνθρωποι

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ή τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραφέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ο ἄνθρωπος δια τοῦ ζευκνιτῆδι συνδέει δια τοῦ ξυμαρῆσιον καὶ αὐτό μετ' τὸ ἄροτρον. Ὁ πτερονόβητος οἱ βοῖς εἰς δεξιά καὶ ὁ πτερονόβητος ἀριστερά τοῦ ξυμαρῆσιον. Ἄνθρωποι καὶ ἡ ἐξωβητα, ὁ βοῖς τοποθετεῖ τὸν ξυμαρῆσιον καὶ τὸν πτερονόβητον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... ποῖα καὶ ἡ ἐξωβητα. Ὁμοίως καὶ ἂν καὶ γίνεται τὸ ζεύξιμον καὶ εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ή τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ή ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίσμα ή φωτογραφία).

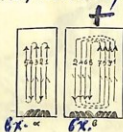
Με σκοινί τοῦ ὁποίου τὰ αὐτὰ ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τοῦ ζῶου.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... Ποιὶ παλαιὰ τοῦ ὄργουμα ἐγένετο ὡς ἐν
... σχήματι α. ...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

... Σήμερον ὡς ἐν σχήματι β. περιφερειακῶς .

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ψάμεις, σιαισιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; Περὶ τῆς ἡ σπορὰ ἐγένετο καὶ
... γίνεται εἰς σπορίες .

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μετὰ αὐλακίαν ;
... μετὰ βαθειὰν αὐλακίαν .

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;
... εἰς τὸν τόπον μου π. σπορὰ τοῦ
... εἰς τὸν ἐγίνετο ἀνέκαθεν δι' αἰρότρον .

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.
... βαθιὰ καὶ καθεῖς .

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων *βαθύνει τὸ πρῶτον ὄργωμα, ὅταν ὁ ἀγρὸς εἴη ἐν
ἐκείνῃ εὐτοιμασίᾳ. Καθεύτει ἐπὶ τὸ δεύτερον ὄργωμα.*

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα, αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ὡς τὸν τόπον μας εἶσι τρία :*

Πρῶτον ὄργωμα ἢ πρῶτο χέρι κατὰ μῆνα Ἰούλιον μετὰ τὸν θερισμὸν.

Δεύτερον ὄργωμα ἢ δεύτερο χέρι κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου.

*Τρίτον ὄργωμα ἢ ὄργωμα σπερᾶς κατὰ τοὺς μῆνας
Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου. Ταῦτα δύο ὄργωματα ἐκρίθη
ἀροτρίασες.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαρτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

*Παλαιότερον ἐπισημονοῦντο μετὰ παράφρα καὶ αἱ μετὰ τοὺς ὀρνίθους
ὄρνιθες ἀπὸ τῆς ἐν ἐστὶ. ἔχοντες ὅμοιαν ὀρνιθόφωτον καὶ ἐπὶ τῇ*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν *καθημερινῶν εἰς τρία ὄργωματα ἀραβοσίτου ψυχανθῶν
αὐτὰ ἔχουσι ἐν κατὰ τὸ ῥυθμικόν, ἐν κατὰ φεβρουάριον καὶ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῆς.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ **ΔΙΣΑΚΥ** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

*Ἐξοπλισμοὶ τῶ καὶ χρησιμοποιοῦνται βόαιμοι ἢ τέττιδες
(ὁ δόκιμος ὁποῖον περιέχει 1/2 πρ. κιλά σίτου) ὁ βόαιμος ἐκλήθη ἑρμῆς,*

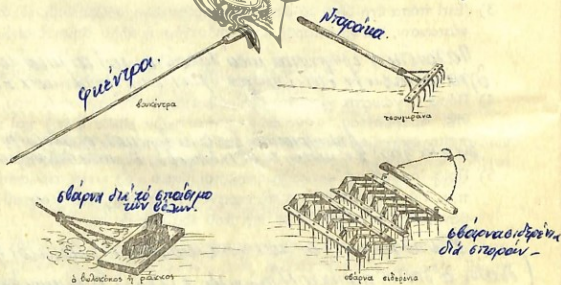
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Με τριμυρική διάσπαιρ. πείδων ἡ ὁποία ἔχει
το ποδότην δι τὸ ὅτι τὸ ἀκρον τοῦ βουκέντρον
καὶ ἑκατέρω⁴ εἰσιν ἄλλα ἢ ξίονι.

2) Γίνεται μετά το ὄργωμα ἰσπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ναι, γίνεται εἰς ἀντίθετον διαείδησιν*
ἢ ἡ ζυγίτη σβάρνεται μετὰ τὸ ὄργωμα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων.)

Απαντών και οι δύο, ζήτησαν και τα ιστορικά έγγραφα σχετικά
εργασία με τα δρόμους που σημαίνει ότι το υαλί?

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....
Χρῶνται καὶ οἱ τὸν τρόπον μὲν καὶ τὰ ματωμένα
βιομηχανία.

Τούτου

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
Μόνοι του ὁ ζευγάν καμῶνται (ἀρῶνται).

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
Ἄνθρωποι, γόνιμα. Ἡ σπορὰ ἐγίνετο καὶ ἡ καλλιέργεια ἐγίνετο ἐν αὐτοῖς.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Διὰ τριφύλλι καὶ πλεον γόνιμα ἰσχυρὰ, ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἄλλα.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς ἀγλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.
Ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια.

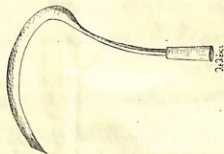
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

*Μὲ τὸ δρεπάνι τοὺς μαυτέρω θιμονιζόμενα
ζῶον ἐν τρεῖς καὶ παρ' ἡμῶν.*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Με υἱόθεν.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

ἦσαν δρέπανα με ὀδοντωτὴν λεπίδα καὶ τοὺς μαυτέρω θιμονιζόμενα καὶ δρέπανα με ὁμαλὴν λεπίδα.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

ἢ παθὴ ἦτο ἐν λινθρακῇ. Ὁ δὲ σιδηρὸς σκελετὸς ἐκαλεῖτο καὶ ὄσκα ἢ μαχαίρι. ἢ κυλινδρική παθὴ κατεσκευάσθη ἀπὸ κέρατο βοδίου.

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὸ δρεπάνι συνετάσσεται ἐν ο. οὐδὲ ρουχρὸς τοῦ χωρίου.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἔμελλετο πάντοτε ὁ θερισμός διὰ δρεπάνων.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ο σῖτος καὶ ἡ κριθή θερίζοντο εἰς τὸ ὕψος τῶν οὐλοῦσιν ὀσπρ. ἢ βρώμη καὶ προπαντὸς ἡ σίκαλις εἰς τὸ ὕψος τῶν ὀσπρ. ὀσπρ.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὰ χωράφια μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ὀνομάζονται μπαράκια, ἢ μπαράκια μόνον*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμίδες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ... ἴδιοι... οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῷ ἐδάφει τὰ χερόβολα τοῦ χεριέος.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χεριεὶ ἐτοποθετοῦντο πολλὰ ὁμοῦ. ὅσοι χεριεὶ ἦν διὰ τὰς κεφαλαῖς ἐν μεγάλῳ σέμνῳ (7-8 χεριεὶ). αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων (καὶ σῖκαλι), ἐτοποθετοῦντο πάντοτε πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *...διαδοχούνται. Χείρες... ή
 ...αγκαλιές... ενίοτε και ξεστέδες...*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *...θερίζον ἄνδρες
 καὶ γυναῖκες. Ὑπῆρχον θερισταί. ἐπαγγελματίαι,
 οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ἀπὸ τὰς κητοῦ καὶ πυρὶς
 καὶ ἐνέριζον τὰς ἀγροὺς τῶν πλησίων.*

2) Πώς ἡμείβοντο αὐτοὶ με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) *...ἡ συμφωνία ἐμενοντο!*

*α) εἰς χρῆμα π.χ. 50 δραχ. κατὰ σπρέμμα μετὰ τοῦ φαγητοῦ
 β) εἰς χρῆμα π.χ. 10 δραχ. κατὰ σπρέμμα ἄνευ
 φαγητοῦ (ἢ ὑψώμα) γ) κομποῦρον. ἔθνηρον τὸν
 ἀγρὸν καὶ ἔπειτα: ἔθελον 500 ἢ 1000 δραχ., εἶνε καὶ
 νομοκρίσι μὴ ἐμὴ καὶ ἐπειτὰ ἐπὶ τὴν συμφωνίαν*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *...
 καὶ ἔφερον ξύλινον ἔργαλειον ἐνὶ (παλαμαρῆσιν)
 δι. π. προστάτευσιν. καὶ ἔθεσαν δακτύλους τ. π.
 ἀριστερᾶς χεὶρός αὐτῶν ἐν τῇ χεὶρὶ ὑβανίῳ ἔφερον εἰς τὴν
 μέσην τὴν ἰστίαν διὰ νὰ μὴν αἰσθάνωνται κόπωσιν...*

ἡ παλαμαρῆ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ ἑρισμός ; .....

Ἐδίδετο καὶ πολὺ. Ποτὲ ὁ δεξιὸς μὲν ἤρχιζεν τριτὴ ἀγὰρ ἢ ἐπὶ δευτέρᾳ ἢ ἐπὶ τεταρτῇ. .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν ἑρισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *ἡλικιῶν τραγούδια*

ὅποια νὰ ἀναφέρονται ἀπὸ κλεισιτικῶν καὶ μόνον εἰς τὸν δεξιὸν μὲν τραγουδοῦντο εἰς τὸν ἀριστερὸν μὲν. .....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἑρισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράφωτε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον ἐπὶ τῇ γενικῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἑρισμοῦ οἱ ἑκατέρωθεν ἀφ᾽ ἑαυτῶν εἰς τὸ μέρος τοῦ ἀγροῦ ἐν ἑκάστῳ αὐτοῦ ἀθήριστον. Ὁ δεξιὸς ἐξέρχεται αὐτὸν σταυροειδῶς ἐπὶ τῇ ψάθῃ ὁ θεὸς περισσώτερον μετερεκεῖ, ἐοδεῖ αὐτὴν μετὰ ἀποκοπέντας στάχυν ἑκατέρωθεν αὐτῇ καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἐτοποθετοῦν ὁμοίαν τῇ ψάθῃ. Ἐναποθέτουν ὑπερὸν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν ἑρισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν ἑρισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Πολλοὶ ἐγένετο τὸ δέσιμον μετὰ τὸν ἑρισμὸν. Ἄλλοτε πάλιν ἐξέρχεται ἐν μέρος τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐπὶ αὐτῇ ἐτοποθετοῦν ὁμοίαν τῇ ψάθῃ. .....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

καὶ ἀρχαί εἰς ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἔπρεπε νὰ ἐτοιμασθῇ καὶ
 περόβουλα ἡ δερματινὴ, ἐπ' αὐτῇ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἐτοποθετοῦντο
 καὶ ὑπόπιναι αἱ ἀρχαὶ αἱ ἡγεῖαι. Καὶ περόβουλα ἐκένοντο καὶ ἔζη-
 ῖον ἐν μέσῳ τοῦ αἵματος τοῦ καὶ εἶχε μερικοὺς σταχυς καὶ ἔβραζε
 ἀπὸ τὴν εἶσαν διὰ νὰ ἔχουν μερικοὺς μύητος πολλοὺς σταχυς.
 Ὑπόπινον δὲ ἐλάμβανεν 10-15 σταχυς ἐκ τὴν δεξιτέρων καὶ ἄλλους
 ἐλάμβανον ἐκ τῆς ἀριστερῆς καὶ αὐτὸν ἔπρεπε τοὺς σταχυς νὰ ὑπόπινον καὶ
 ἐκένοντο τὸ δερματινὸν περόβουλα ὕστερον ἐτοποθετεῖται ἐκ τῆς
 δεξιῆς εἰς τὸ δερματινὸν μετὰ τοὺς σταχυς καὶ ἐπ' αὐτῇ

σημασιῶν ἢ πειρόσπον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Τα δεμᾶτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρῶνουντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμᾶτια συνεκεντρῶνουντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ; . . . .

[illegible]

τῶν ἐξουσιῶν ἐν ἐκλήσει στῆναι καὶ μετὰ τοὺς ἀρχιερεῖς τὸ μέσον.

Ἄνθρωποι ἀντὶ τῶν μοῦ κοστὰ τῶν ἰδίων ψυχῶν ἐτίθεντο ἔπαρξαι ὑμῶν

ἔσθον ἄλλα 4 καὶ ἔσθαι 4 λυόμεναι ὅλα 16. Ἀναδεν αὐτῶν
ὡς ὁ ἀρεβάθης ἐπὶ τὸν ῥυτίστο τὸ ἰσχυρόμεναι ὁ καθ' ἑαυτοῦ.
Μετὰ τὴν ῥυτίστον αὐτὸν θεωρεῖται τὴν στήλην ἀπὸ τοῦ καὶ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων

- 1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; ~~ἀντικείμενα~~ ἀπὸ τοῦ 1926.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...ξυμνήδως κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. Με. τσάπαν. καὶ με. τὸ ἄροτρον.....

Με' τσάπαν ὁμοίᾳ τῆς εὐκλούς 2 τῆς βελίδος 11 καὶ με' τὸ ἄροτρον μὲν ἐχεπείμποιόν διὰ τὸ ὄργονμα τῶν αἰγῶν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ναὶ ἐσυνηθίζετο μὲ σανόν, τριφύλλι καὶ βίκον. Ἡ καλλιέργεια ἐγίνετο κατὰ τὴν ἀνοιξίαν ἀπὸ παλαιουμένων ἐχε ὄργονμα τῶν 4

φασκίᾳ ὁ αἰγῶν. Ἐρεῖ πτερο ὁ ἐπὶ τοῖς πεταχτά καὶ ἐκμετῆτο μὲ ἐβαρύνετα. Ἡ κοπή τοῦ βίκου γίνετο κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου διὰ τῆς εὐκλούς καὶ παλαιουμένων 4-5 φασκίᾳ καὶ ξηραίνον. Ἡ κοπή τοῦ τριφυλλίου γίνετο πολλές φορές 4-6). Ἡ εὐκλὴ ἐγίνετο διὰ τῆς εὐκλούς καὶ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποίον ἐργαλεῖον (δρεπάνον, κόσσαν κ.ἄ.). Κατὰ τὸν Μαῖον μετὰ τὴν κοβδαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ἡ κόβδα ἦτο καὶ εὐκλὴ καὶ ἐπὶ μετῶν ὁμοίᾳ μετὰ τὴν εὐκλὴν 12ην βελίδος.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεάς, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον *ἄνωγει*
ἀνήκοντα εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν. καὶ ἄνωγει κοινὰ ἀνή-
κοντα εἰς 2 ἢ περισσότερας οἰκογενεάς ἢ κρῖναι τῶν ἐντέρων ἐξ-
εἰς 2 ἀλλαγῇ.

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει *Ἀπὸ τῆς* ...
ἀρχαί τοῦ Ἰωσήφ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰσραήλ.

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Παρε' ἡμῶν ἐκτελεσθήσεται.*

Ποιοῦντο καὶ χωματάλωνα, καὶ δὲ πετράλωνα
καὶ ἀγνώστ.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων) *Ἐξέτι ἐπισκευάζεται. ἔσθλυνοντο αἱ τρύπαι αὐτοῦ*

διὰ πηλὸν ἐκ χώματος. ἔπειτα ἐβρέχετο δι' ἀχνοῦ τὸ ὕδωρ καὶ

ὑποτίθεται διὰ τοῦ ἡλιοῦ καὶ ἐκλινῶνται περὶ τοὺς 350-380 κιλ.

ὅπου ὑπάρχει ὁ πηλὸς ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ ἐπὶ τοῦ γύρω τοιχώματος. ἔπειτα ἐβρέχετο δι' ἀχνοῦ τὸ ὕδωρ καὶ
ὑποτίθεται διὰ τοῦ ἡλιοῦ καὶ ἐκλινῶνται περὶ τοὺς 350-380 κιλ.

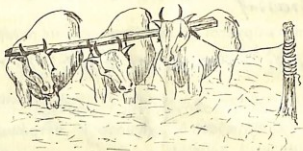
9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ὁρίσας ἡμέραν καὶ ὥραν τοῦ ἀλωνιῶντος.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Οἱ ἄνθρωποι ἐλαμβάνον τὰ δερμάτια ἐκ τῆς θύμης
νῆας καὶ ἐτοποθετοῦν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ ἀλωσιῶν μετὰ τὰς
καρπείας πρὸς τὰ ἔξω, καὶ δὲ στάχυν πρὸς τὸ ἐσωτερικόν.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ἑξάγωνος στυλός, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός,
στρουλουργός, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗτοι ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυνά. ....

*Τὰ ζῶα ἐκείνοντο ἐκ τῶν ζῶων καὶ ἐκείνον
ἐκείνων τῶν καὶ δοκάνη, ἢ δοκάνη, ἢ δοκάνη, ἢ δοκάνη.
ἐκείνων ἐκείνων τῶν καὶ δοκάνη, ἢ δοκάνη, ἢ δοκάνη, ἢ δοκάνη.
καὶ τὸς ζῶα, διὰ τῶν δοκάνων ἀποκαταστάσονται ἐκείνων, ἢ
δὲ καλούμεν ἐκείνων τῶν ἀχυρῶν.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

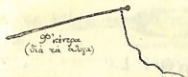
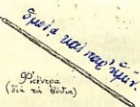

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρόμνηθοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλυνίζοντο (ἢ ἄλυνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; παρ' ἧν τὸν ἄλωνα ἐγένετο διὰ τῆς δουκάννης. τὸ ἐπρόμνηθοντο ἀπὸ... πόλεις καὶ Μ. Χείρας. δι' ὅλα τὰ δημητριακά ἐπρὸς τοὺς ποδὲς τῶν ζώων.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἔλεγετο δὲ τριαβία.....*
...ἔνι ἡμέρᾳ μία, ἐνίοτε καὶ δύο.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
ῥυαλιτὸ λαμνί.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ταρπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βρόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμὸν
Παρ' ἡμῶν οἱ ἴδιοι με τὰ ἴδια αὐτῶν ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ὅτι, διότι διὰ τοῦ χρόνου αὐτοῦ ἐπεδὴ ἔσπερον πολλὰ βρεῖμματ', ὁ ἀλωναριεὺς δὲν δὲ ἐπελύνοντο ποτέ.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;
ἦν ῥηνωδὲς. Παρ' ἡμῶν.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).. *Διὰ τὸ κοπάνισμα τῶν φρυγανιῶν ἤτοι ἐν κρήνῃ ὁ ἐλπίσθησιν ἐν ἐσθίῃ. 1.*

κόπανος στεφανώδης

ἔχον 1.

ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνισμα μικρῶν σπορῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

Μόνον ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρίσμου τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήση ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). *Ποῦ ἀντιλαμβάνομαι τὸν πῶρον ἐν τῇ 1934. (ὡς θεματικὴ ἐκδόσιν διὰ τὴν χειρὸς)*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχρῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *καλοῦνται λαμπι. μετὰ τοῦ θάλαμι. ἢ τριβέλι, ξυλινον ἐργαλεῖον. ὡς αὐτὸς ἐλεγεῖται σιντῶ. καὶ τὸ φκνάρ. τὸ τριβέλι. ἢ καὶ τὸ φιαμπά. ....*

τὸ τριβέλι

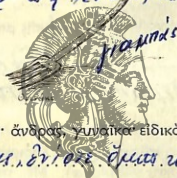

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο *τὸ εἶγμα τῶν σωρῶν*
ἦτο πάντοτε ἐπίμνημις.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο *ἡ φτυὰ πλὴν ἐξείπτετο*
ἐκ τῶν ἄντων ὁ καρπὸς μὲ τὸ γιαμπά διότι ἔχει χονδρὰ ἄχυσας καὶ
ἐξορετο καὶ ἀποχωρίζετο τὴν ἀπὸ τῶν ἄντων δευτέρου φρυγίπτετο
μὲ τὸ φκνύειν τὸ ξ' λένιο. Ὁ γιαμπάς δ' ἐκ τῶν ἄντων καὶ
τὸ ξ' λένιο καὶ τὸ φκνύειν τὸ ξ' λένιο καὶ τὸ φκνύειν τὸ ξ' λένιο 25.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ξυνήδων ἀνδρας, ἐπὶ οὗτοι ἀμειβόμενοι ξυνή.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
ἔχουσιν τὰ καλούμενα. Μὲ τὸ νεμὸν ἢ
νομήιον, καταδυναστεύον ἐκ δέματος.
δένταρο δὲν κίωμα δὲν ἐγένετο.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Με' τὸ καρπόφυτρο καὶ ἐν οὐνεκίᾳ
κιεμονίετο .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομοκρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

... *Ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναῖκων με' τὸ
ν.φ.ι.μόνι.* .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

... *Ἀφ' οὗ ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς, μαζεύεται
ἐπὶ σωρόν. Χαράσσεται σταυρὸς ἐπ' αὐτοῦ
με' τὸ καρπιόκρυφο. Ἄλλο τι δὲν συμβαίνει.* .....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

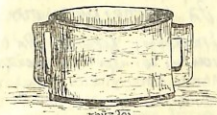

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

ἔς τὸ ἄλωνα ἀγοῦ ἔμετρατο ὁ καρπός.
διὰ τετεκέδων, δὲ ἀματιδότης ἐλάμβανε τὸ
δικαιωμα τὸν σύμφωνον πάντοτε μετὰ τοῖς τετεκέδεσιν
τοῦ ἥτο ἢ παρμερῆ.

μυροκαλὺς
σχ. 1.

κουτί

σχ. 2.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφία αὐτῶν) *Μονον. κατὰ ἐκκ. πνεύματι.*

*ἔργον βιωμαποιοῦντο τὰ ἑκατέρω δοχεῖα καὶ
ὁπωῖα ὀνομαζόντο σχ. 1 συνοίμι σχ. 2 ντεμερῆ.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ἀποθηκεύετο εἰς τὰ ἀμπαρία, τὰ*

ὀπιτιοῦ ἢ εἰς βαίμωνι (καὶ βαίμωνά)

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *ἔτι τὸν ἀχυρῶνα, καὶ ἐν αὐτῷ σπαιθρον
ὡς ἔστιν ; ἔτι ἐπὶ τὸν κέντρον καὶ ἀνωθεν εἰσποδίζονται, ποῖα
διὰ τὰ προφυλάξουν τὸ ἀχυρον ἀπὸ τῶν καλειμάς ἐκ τῆς γῆς.*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; ....

*Πρὸς τὸντο ἔπνεον ἐν ἀφρόν, τὸ "μήλημα", τοῦ σπορίου.
ὅλ' ἐκρεπτομοποιῶν ἀποκαλειστικῶν καὶ μόνον τὴν
ἐπεμένην γῆρα ἀν. πλὰ ὁρίζον. Πρὶν ἀνέμω ἀεικέλῃ, ἐπὶ γῆ-
ρα εἰς τὸν ἀφρόν καὶ ἐκκαθαίρον αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἐκ τῆς
γῆς.*

- 6) Μήπως οὔπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Ναὶ καὶ ἐπὶ τῆς θύρας ἐπὶ οἰκίᾳ καὶ εἰς τὸ εἶμα-
γιόταδι εἰσποδίζου ἢ πλεκτή (φάκελ).....*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκάπην καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Μέχρι τὸ ἐπὶ κέντρον εἰς.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Δὲν ἐξορίζεται τὸ ἔθιμον ἐπὶ πυραὶ.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ύστερία του Πωριού.

Οι σημερινοί κάτοικοι του Πωριού ήλθον πρόσφατα
εκ Μ. Ασίας. Κατήλθον από το Πωριον ξεριδών
της Νικομηδείας, ότε δέ έφεβασεν η βασιλεύς της
Μικρασιατικής αναταραχής, έρματελεύσαν με σπαράγματα
ψυχής το Πωριον των και ήλθον εις την Ελλάδα το
έτος 1921. Καί άρχαι μετέβησαν εις Βόλον παρὰ το
Πωριον Άθηναι και επί έν περίπου έτος εργάζοντο
απ' εργάτου εις διάφοροις εργασίαις.

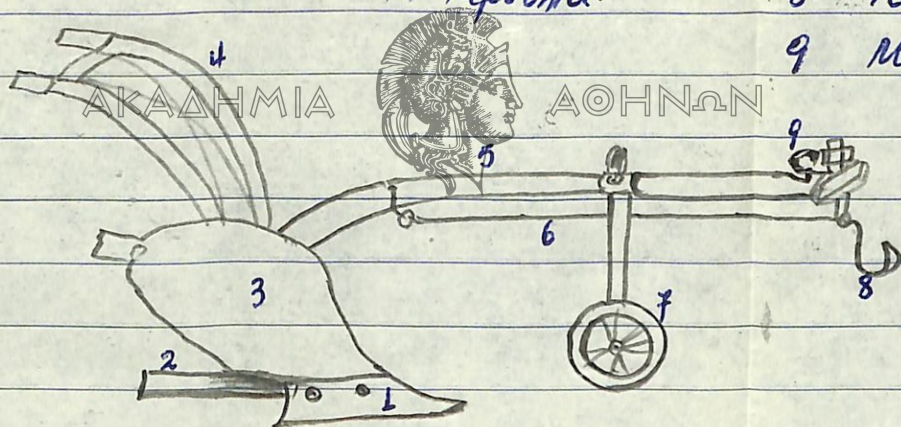
Ήλθον όμως ιδιων των ην και διά τουτο ήλθον
προθύμως εις τον Νομόν Ξάνθης το έτος 1922, ένθα θαί
τους παρείχτο πλήρη χειρουργία ανατόμης των ατόμων
της οικογενείας ενόσπου.

Πράγματι του επισημίου χειρουργού πλήρη
εις την τοποθεσίαν Τσιμαρ-Μανίρα έξ ου και το όνομα
του Πωριού, ένθα και έρματελεύσαν μοιμήτως μετά
των οικογενειών των. Καί άρχαι έδτερονόμην ότι ην δι' ο
και διεμεινον εις έρματα φέροντα σιγαλίμια Τούρκων.

Έχον να ανταπεξέλθουν πολλών δειμών, εις το τέλος
έξηλθον νικηταί, άφοι ματώδικαν να αλλάξουν
εισηώς την περιοχήν. Ες το νέον ~~και~~ λοιπόν Πωριον
μετέφερον τά ήδη και έδημα, ην και άπάσαι τας
δυσηδίας που έχον πρότερον εις την παλαιάν γενέτησάν
των. Άπαντα τα άνωτέρω παρέμειναν άγνὰ και διε-
φυλάχθησαν έως ήμερον αίνουδία. Πλήν όμως αι διάφοραι
όνομασίαι εργασιών η χειρουργικών μηχανημάτων φέρουν
Τουρκικήν όνομασίαν, ~~καταμνησθέντων~~ Τουρμισών
ην. Αί ο και ήμεις αναγράφομεν αυτάς εις
το έμπροσθεν έρωτηματολόγιον διά χειρουργικά εργαλεία
μέ την Τουρκικήν των όνομασίαν.

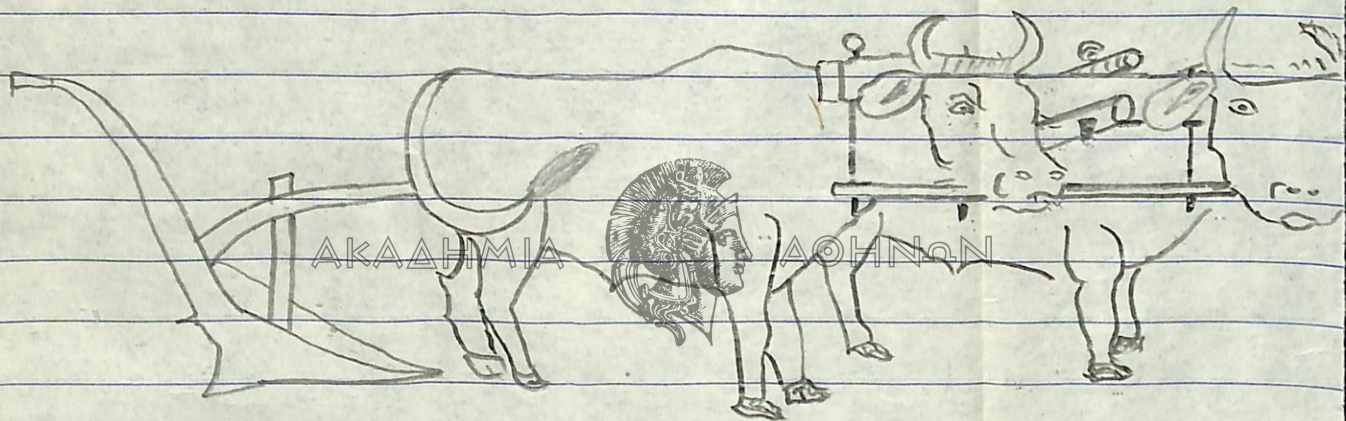
ἡ ἰσότης αἰσθητὴν ἐν πρῶτῳ καὶ ἐν ὑστερῶν

1. ὕψος	5. ζώντα
2. ἰσότης ἡ ὁρμή	6. βέρυα
3. φέρω.	7. ζεχνύλι
4. χερσὶνα.	8. γαίης
	9. μέγαντες

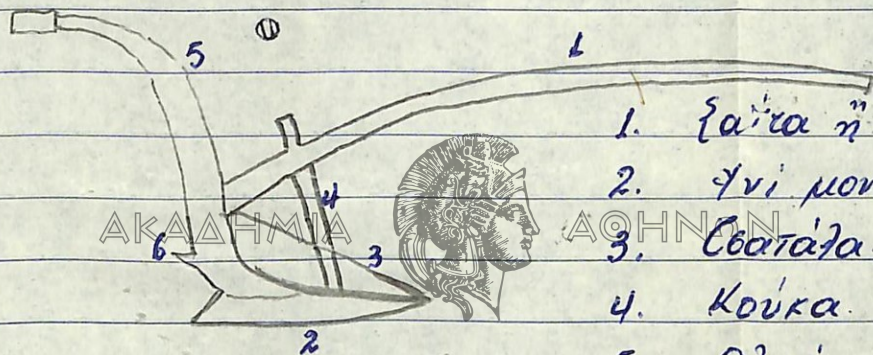

Zeûfimon Bōw.

Ξύλινον ἄροτρον

1. ζαῦρα ἢ σπάθ
2. ἑνὶ μονόφτερον.
3. Εὐατάλα.
4. Κούρα.
5. Οὐρά.
6. Καμῖς.